МАССА А МЕХХАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ. ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лаҳхьарча Совета Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 75 (4242). ШОАТТА, 25 июнь, 1968 шу. Мах 2 кап.

КЪОНАЛА ЦІЕЙ

ВАЙ МЕХКА кагирхьа 26-ча июне бархІаллагІа белгалдоаккхаргІа шоай цІей.

Кагирхой Ди — из ерригача къонала, комсомола, пионере цІей. Тахан вай мехка берригача кагирхошца, комсомольцашца цІьана шоай ди гІад а баҳа белгалдоаккх Нохч-ГІалгІайчен кагийча нахен мехкарашей.

Республика комсомольцашца, берригача кагирхошца хьінарг дакъа лоаг ВЛКСМ XXIII-ча съезден ВЛКСМ XV-ча съездех решенеш кхоачашъеча.

Республика кагирхошца карагІдаьнна къаьхьгаьна ГІулакхан кІезнга дац. Цу гІулакхех да Карабулагски газобензинаьн завод, АВТ установка, Чехова цІерах йола библиотека, Ножай-Юртара культура ЦІа, дуккха кхыдоа промышленни культурно - бытовойн объекташ хьаЛ1ечча дакъа ларар. Республика комсомола балха юкъе лоарХІамера моттиг лаьцнарг кІинтал ударни гІишлоп хьаЛ1ечйна. АргІанара комсомольско - кагирхой гІишлоп я аьнна дІаьхайкъийл г. Гу-термесе хьаЛ1ечйна латта синтетически каучука комбинат, кхыраш.

1966 ПУ вай республика комсомольцашца белгалдоал кхомбари хьурмат дари дуьхьа къонсам дІаьдоаг-ЛЬ1ча дийнахь д е н ш и т т ш у дуьзан хиларца. Итт шу хьалха дІаьдоалдо ма дика гІулакх экономически эффективность бахьан долаш а тІехІинка продукци арахецар дуьхьа а лоаттабу къонсам а кинна дІаьтта.

Республика кагирхошца хьінарг дакъа лоаг рационализаторски изобретательски балха юкъе, продукце дикани, къаьхьгаьна оьсарлен лаккхе-ча, бедаьн материалашан кхое йиш ХІ-лийташ бола кІоачам кхы тІа а гІ-чаболаккхеча. Город Грозне комсомольцашца кагирхошца дакъа лаьцнарг ВЛКСМ Грозненсан горкомо ВЛКСМ ЦК XV-ча съезда сийна къаьхьайкъ-яьча рационализаторийн конкурсе. Цу тІехьагІа хьаЧ1ечйна 800 рационализаторехь предложенех 200 эзар сом пайда баьлар.

Юрта боаттамерча къонача къаьхьгаьмшца шоанкхара доаг1Іаш дола дакъа лоаг республика юрта боаттамерчашца дІаьгІаьлабеча. Колхозийн совхозийн ерригача производственни участкашца бола берашца юкъе да кагирхой.

Нийсса аьхан хий дехкача болх беш йолча кхаьшеллеача 12 комсомольско-кагирхой звенос, «Ілатийн мотобаьхана кІаьча культурийн дакъа а тешшаме а хьуьлъаьм кІеІ-ра лаьттатта шерра мелиорацин арахІ-йола КПСС ЦК майкен Пленума решенеш кхоачаш а еш, къонсам лоаг-табу хий дехкача даьттаеч пайда дика-гІа эцара, юртобоаттана культурийн дакъа хьуькъан кхебара.

Республике вІаІІаГІьелла а болх беш а я хІайбаш лелаьу 40 сотІа комсомольско - кагирхой ферма, колхозийн совхозийн къонача къаьхьгаьн хоштта юкъе шо-шоай профессеешца хьежжа социалистически яьх йоаргаьнЛ, яьхе котбаьнаргаьта карара кара тела мандаташ ду.

Вай республика комсомола биографена юкъе доцо алаашца дІаьнаьлЛ юрта боаламех промышленнестех дикагІа болча къонача къаьхьгаьн цІеран. Царна я Шаьлв района «Джалка» аьхча-совхоза севкла лелаеча комсомольско-кагирхой звенона керте латта Мусаиева Тамара— Социалистически Къаьхьгаьна Турпал, Аьмбова Шумисат — цу совхоза кІа тІара олхазарадар лелаьер Социалистически Къаьхьгаьна Турпал-Ленина орден ечна Матаев Берса — Ачхой-Мартана районе «Лермонтовский» совхоза хьажкІаш станце технически хьажара пункта ВЛКСМ XV-ча съезда цІеран йола комсомольско-кагирхой смена, химкомбината сийр доаккхача 2-ча аргІан Нишношъерий монтажнийн коллектив, Октябрьскийн районан комсомольски организаци. СовГІта ВЛКСМ ЦК Сийлахьа грамоташ а «Комсомоле дика болх барах» аьхА ВЛКСМ ЦК значкаш а еннай 300 совгІача дикагІа болча производственнийн, комсомольски боьллоьнна, активисташ.

Хьинар айденнен чулоацам бокхха боламн вахар да республикерча комсомольски организацийн дар. Ди тІехь лаьклу кагирхошца коммунистически кхетам лучара, вай партен советски хьалхьен революционни, къаьхьгаьна, боевой традицеш «кагирхой хьалкебечара цар лаьрІІаш.

Нийсса сиьхьарламен лозен лелаьу шоай цІей республика кагийча нахен мехкарашеи.

Цей дедзара йоккха программа оттаьлЛ. Ту программанна юкъейоагІа революционний боевойн сийлен моттигашца ГІолла шин маршрутах йола автопробег: хьалхара маршрут — Грознера Горагорске, Вознесеновски станице, МалгІабике, Моздоке, АлгІа-тове, Черкессе я яха юха Грозне йоагІа, шоллаГІьяр — Грознера Советске, Саьмуйашка, Серноводске, Ордженикидзевски станице, Мужеча, СурхотІа, Знаьжъюнгий-Юрта, Наьсарен-Вокзале, Долакта-Юрта, гор. Ордженикидзе а яха юха Грозне йоагІа.

Колонташца хьоча ду бІаьхьча нІаьхъ та митингаш хургьа Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема турпалашца, къаьхьгаьна турпалашца производстве хьалхалатташца кхаьмаьл а даьн.

Хьинарг ди республика кагирхошца дедзаь Іергіаш, цигА дакъа лоаг-ЛЬ1ан хурбА тІемен къаьхьгаьнен ветеранаш, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІемен къаьхьгаьнен турпалаш. Нохч-ГІалгІайчен горешашкен юрташен бата нах. Дог тийша хила мегаргІа «къонала цІе» республика къаьхьгаьнчоа хоша дедзаро вай мехка коммунистически общество хьалъеча йІаьхо кІаьнаре дакъа ларара цІен хьинар, ниг, денал, энтузиазм совгІоаьхкарГІаьрах.

Л. ГУДАНТОВА,
ВЛКСМ Нохч - ГІалгІай обкома секретарь.

ХОЙ ШОАНА:

① Промышленнийн болх бина мехкех ниисса аьхий а юрта боаламе дакъа лоаг1ара. 40 процент хІинца баьнна барашца а кагирхой болгА.

② ДІаьдаьчча дешаре ларо лаьхчечен юкъеРча специальнийн дешара заведенешка дешаш 7 million гаргІан профессионально-техникечески дешарА а техникумашца школашкен а ФЗУ школашца а дешаш 1,6 миллион эІемнга сотІи йойх хилар.

③ 30 шерага кІеначаца хе йола мах ба мотт-нерг Советий институтех 20 процент гаргІа барашъ. Уьх тІехьхьарча шерашца шозза хІанна хиннабец ешнна дуьхьгІа хиннаб СССР Лаҳхьарча Совета депутаташ, кагийча нахех эзар совгІа сог союзнийн организации республикийн Лаҳхьарча Совета-ца херма.

④ ХІара шера 150 эзар энтузиаст ерга карда гІкрсаш хьалдеча комсомольски путевкаех.

⑤ Нохч - ГІалгІай чура 35 эзар совгІа комсомолоц кагирхон ва промышленнийн юртбоахьмен орсаш хьалдеча поврнІаьнгІера участкашка балхаш дезаш.

⑥ Республике я 800 совгІа комсомольско-кагирхой смена, участок, бригада, звено.

ЙОАЧАШ ХИЛАР А ДОАЦАШ

РЕСПУБЛИКА ХХАШКА

Йоачаш хиннаЧ1ул тІехьагІа 18 июне юха арабаьлар «Черемшанский» яхача колхозе механизаторашца ЮкъеХа касарах уллА муьх арда.

Тирхал дехьа, 50 километр гаьна лаьтташ долча ИхоалагІа бригада 208 гектар муьх да. ДогІаш доладаллаьхьа хьекха бьаннаб из.

17 центнер йоал цига гектара тІаьра, дІаьдаьча шера колхозо юкъера лаьрхІама гектара тІара тубенауча 5 центнер дуьхьагІа хуЛ из.

Комбайнашца тІехь - тІехьа доаЧ1ара ча хьагуьдаен шин операсочкин агрегат я. ДоаЧ1ар цІаьхха тоьаН колхозе, кудухьа из болх гектара доарХІаме да.

Колхозе муьх чуэнца комбайнерашца юкъе хьалха латт Мишутушкин Константин. Цул дуьхьа тІехьаьнсаьал колхозе шоллагІа йола моттиг лелаю ИхоалагІчА бригадера Бондаренко Юрий. Цо шиЙ гІончаца Обросюк Григорийца 780 центнер ЬрдаЬ муьх.

Муьх чуэйца бьаннача дуьхьа ялат дийнад. ДогІо ІотоІаДа дуьхьа каниш ІІІалла йола хьа ца тедаш дисад. Цуьн совхозе хоьЧ-ЬЬе. Іоийта а дада каниш. ЦхьаЬолча моттигашца квадратни метра тІа. 15—20 ка бисаб. Из бахьан долаш ца хуьл колхоза.

17-ча июне хІара комбайнО нормах дийнаХьа 10 гектара тІаьра муьх арда безача 25 гектар мара баг берриГа аьрдар. Цул хьалхарча дийнаХьа доадам боаца-догІа дийЛадар, цхьаБакъда, йоачаш хилар ца хьоахдуча а кхы а да. уьхаза сихха ялат чуйца дакххара новкъарлер ю бахьанаш.

Муьх арда барХІ сахьат дЬьЛча болабеннаб йоачаш ИхоалагІ-ча бригада бригадира Доманаев Николай Филиппович, бакъда, 1ІІ сахьат дьаннача хаьа хьатта хьанхьчаьр 10 тоьн муьх мара бадар. ХІанз я 80 гектара тІа касарах. ЦуьнгА хьекка муьх. Сихха муьх арда банкха ІІерташ баг уьхаза, комбайнерашца шоай норма кхоачаьнЬ. Комбайнаш ехи лотташ моттигаш ийЛсу. Иштта комбайн. Ю-Дедеренко ийна. Юре комбайн 17-ча июне дьх сахьата лаьттар гребенка тоьаЛ балаьрга хьежаш. Сваьрна бригаде ю, ледучка ІІІалла а я ца колхозе.

Бункера чура муьх дІабахьа машинаш йоацан а латт цкъаза комбайнаш. Масала, 17-ча июне 12 сахьати 20 минутш яьлча Кайнар Алексея комбайн бункер хьал а йиза дІаэттар. Цунна тІагчоаГІьлачча машинех цхьаьнхха ялар уьхаза, цудухьа тІаьхьа минута болх ца беш лаьттар из, цхьаБакъда, улун йоахкача комбайнашца тІачоаГІьлаь автомашинаш деш хІама доацан даттаЬ ца уьхаза. Кулгалхома ВІаШ-тІехьдаха деза цу тайпара ГІулакхаш хургдоаца хьаьнаь. Социалистически яьх ВІаШтІехьдахкхаш уьхаза, шоай дийнахьара норма мел я хоШ бацар комбайнерашца. Норманг тІехнхочаШ-ьЬноа лушш преми, вьаннеЬ яц, ярахецаш молин, кхъьхьгаьна листок ян.

Делкъийна хІама даа культстане аха беза комбайнерий, цІа гаьна я. Культстане деша гаьнет, журнал даш, салаІІер яь кийчо яц. Иштта леладаш ялат чуэнца ГІулакх. Колхоза приЛене тоабе беза из болх.

С. МАНСИГОВ.
ТХ собнор.

ХЬАЛХАРА ПРЕМЕШ

ЦаІ шоллагІчоа тІехьха доалуш ялат чуэна доладеннаД Малгіабике района боахамаш. Из бехкокхамера хьипанн эттара хьалха діайолаьлЬ уьхаза «Ингушский» яхача совхозе механизаторашца. Совхоз эттара йоккхагІа йолча шоллагІча отделене ялар тхо. Уьхаза 1600 гектар кІаи муьхи дІадийнаЬ.

Ялат чуэнца дика кийчо йир отделене. Бутт хьалха дена кийча яр комбайнашан жатканш. Экспериторкин мотошодашен Іодиька ялат хьалЬийдеча стебелодЬем' нинкашен Іалашйир комбайнаш.

Хьакха мегаргІолив муьх ихьалчча хьаьнка арайлар отделене ялх комбайн.

Ялат хьаьха болабеллар ИхоалагІча тракторно - полеводчески бригадеЬ. Уьхаза 360 гектар муьх ба. БарайтлагІча июне болабеллар ялат хьаьхьа, дерригача дийнаьхь болх баь бенЬ а дика толам баьккхар механизаторашца хьалхарча дийнаьхь. Иштта, масала бІарччача дийнаьхьа нормах 29 гектар хьаьхьа езача 44 гектар хьекхар совхозе хьаьха латтача комбайнера Эрсенов Юне. Цу дуьхьа тІехьаьбІаьнш шоай нормаш тІехьхоачашъю Алеровенгіар Мухтари Салманн.

Дика болх беРашца ахчан премеш хьожаьнЬ. Дийлаьчча дийнаьхь 10 сом преми йийар Эрсиновен Юне. Дийлаьчча доГІаша кІезнга юзатехадар ялат чуэнара балхаш. ЦхьаБакъда, лаьтта ловсара дацача юха а комбайнаша ГІоГІ деллар ехаьнка. Хьакхарн арзаРн къьаьста долаш шин дийнаьха 280 гектар муьх хьекхар уьхаза. Іодиька ялат хьокхкаше аьрдача хІара гектара тІара 18—20 центнер муьх бьаьккхаЬ. 10—12 дийнаьха ялат чуэна дьаьрхІаг отделене механизаторашца.

В. ТАГУРОВ.

СОВГІАТАША ДОГ УРАОТТАДУ

22 июне СССР орденашн медалашн дІаьлаьрг хетаьлЬа торжественний собране даьнна дицнийл деллаь я тІехьа В. И. Ленина цІеранна культура Дворене бьаьккхар «ГрозненефтехимаводЬ» яхача объединене предприятийн болхлоЬ. Уьхаза да кхьаьгаьна ветеранаш — сийлахьбокхха Дай-мехка тІом дьоттина бирсиз пирашка гера бе а дедда фашистски захватчиках Дийхе лораш лаьттаяш, цахаддаш доагоранен машинашта хьекхача даьтташен фронт іалашъен хиннарен, дуьхьа ха йоаддаш бодхІ ТІемен тесалаш ю бьаьккхарш. Цер массане а хьинарг кагирхой, ТІехьхоачашъ-ЬЬ семилетия, хІама лоарХІамера денхарашъ ИхоачашдеЬ — мотории деаГор, индустриальнЬ даьхташ, химически продукташ доахаш а ба. Церна юкъе ба Социалистически Къаьхьгаьна Турпалаш Т. Б. Летковскан, И. В. Пугачев, А. С. Клепон, ьІаьнара мехкдаьгІн чаьнДоахраш В. Б. Удалов, А. А. Тинатин, В. В. Серов, фрезеровщикн Л. Х. Чокаев, слесарий-монтажникий бригадир Л. В. Хангелдиев — берригаш а бийца варгаш.

Грозненсан мехкдаьгІн чаьнДоахраьшен мехкдаьттахминашен, белгалдьаьккхар ше кьаьнаьл деи КПСС обкома хьалхарча секретара нов. Априкина, дикна дуьхьагІа ньиьхьЛ мехка эзна продукци, хІаьл хьалха ихоаннаьлЬ сьаьнна, перда мелиораташ сихлагІа нарергаьрг, продукци кІезнгагІа йойтаран цун дикал ЛаьхьгаьрА йоаьхо ергІоаЧа тайпара ВІаШ-ІехьдаькхА деза ГІулакх. Цунна тІаьхьг КПСС XXIII-ча съезда решенеш.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаҳхьарчаьа Совета Президиума председателе нов. Алмазова гулбеннаьрга дІаьтаН тІоаьрш а долаш Долго Седьмен Ленина орденн дІаьдоГ Социалистически Къаьхьгаьна Турпала, Николай Иванович Ведерникова. Цул тІехьаьГІе до дІаьделар ихьчарна хьоЖаьан совгІаташ.

— Партен правительствен шоай а предприятийн коллективашца я къаьхьгаьна даьхна мах барах барнаш оаЛаьп дег ІІІара ІІьаьмаьлаьмш дер Социалистически Къаьхьгаьна Турпала Н. Н. Ведерникова, В. В. Серова, Р. В. Вахаева.

КПСС обкома бюро республика Лаҳхьарчаьа Совета Президиума, Министрийн Совета ІІерах нов. Алмазова ТІоаьгІа дьаьхьана бийцар совгІаташ деннаран, къаьхьгаьчен вахачен кеда толаньш даьхар ловш ловца бьаьккхар царна.

Собране даьхьа лоацан хиннарашца концерт оттадир.

ДОТТАГІАША ЙЯТА ТЕЛЕГРАММА

Гитлеровски Германи ІІьарахой хьисанс СССР-ан летача дийнаьха денз 25 шу диЗарца дуьнаьнчеш Советски Союза хьалхьашца ВенийрИ дог-уйлаца СЕПГ ЦК, Пачхьалкхийн Совето, ГДР Министрийн Советоь бахьча нахен луьн доЛа моаршал ГІаЬрИш Йола телеграмма йяТаР Л. И. Брежнева, Н. В. Подгорне, А. Н. Косыгина ціерах Германсен Демократически Республика культаЛонн Вальтер Ульбрихта, Вилли Штофа, Иоганнес Дикмманна, Эрих Корренса.

Турпалерча советски хьалхьой цун сийлаьчьа «Сварон лайнЬ йоаХ телеграмма ТІа, агрессор ВьахварИ фашизма Іаэапах адамле мунъьаннкхарн дуьхьа доаттабечча хьоесама керттера хало.

Телеграмма ТІа белгалдоаккх, ГДР-ан СССР-ан юкъерча аЬХХача денаЛерчен доттаГІаленн цхьоаГІоно дерригача немецки хьалха мехкарера ціерхьа Іалашъе лерИ-ІІаш хилар, хІаьта из бІеІ-ча цаІ йоаХйолча, демократически машар бе-заШ йолча Германе Советски Союзадера ГІулакхаш вІашТІехьдахарга бола хьокхан хилар. Кхы тийна за Малхбузенерийнера Федеративни Республикера ГІулакхаш. Цунах хоа а машара ГІулакха дуьхьалара тІема кхерама кхуьрИ баьЬ дуьккхача шерашца ренаВнИстски политика а антикоммунИстически пропаганда а леЛаеш Советски Союза дуьхьАра тІом книйчбеш хиннача нИзаШ.

Цудухьа СССР-ца кхьаьчА социалистически і паччахьалкхенашцен цхьана хьадда кьоьсам доаттабу оаха бонИски ревАнИстаца лелдена кхерамера ГІулакхашца дуьхьалА, тІомА нИзаШ оаргаГІдох оаха европейски кхерамзле Іалашъера.

Тха безам ба даИм тхона нозкьостаа дарахх тхо хьаЛлоаттадарахи тхоаЙ республика къаьхьгаьнчоЙ ціерах шоана ціенача дег ТІара баркал ала а коммунИзм хьалЬечен машар йоаГІІаГІ дуьхьа кьоьсам доаттабечен керда дОхкий тоьламан даХар лоШ СССР-а хаЛлоаттА ловца банкха я.

(ТАСС).

ФРАНЦЕ ПРЕЗИДЕНТ СОВЕТСКИ СОЮЗЕ ВА

ЗИЗАШЦЕН безаме латтача ІІоарашцен ІІаиЙйар Ленински ломаш тІа уьлаЧа Московски университета ректора И. Г. Петровсе, профессораш, преподавателаш, студенташ 22 июне шеайІІнга хьоашалІІа вена Франце Президент инарал Шарль де Голль. Цунца цхьана уьхаза бьаьккхар СССР Лаҳхьарчаьа Совета Президиума Председателе заместитель М ХоЛов, СССР Лаҳхьарча Совета Президиума секретарь М. П. Георгадзе, кхыЛбоа официальнИ нах.

Эгтарга ЬьаЛха ше университетага хьажа дІаьоалуш механИко - математически факультета студентаШта топологех ешна лекце вахар веза хьаьна. Из ешна вар ІІаЬна ПО хоШца, кхетаййр цо — ІІІтта дІа кьаьстаЛуш йийнар из. Цул тІехьагІа дешара массеех аудиторера, геологически факультета читальни залагА МГУ землеведене музеерча минералий коллекцера хьежар инарал де Голль.

Обзорни майдан 24-ча этажа тІара столица панорамаш, кхуьлда-малхбузехьарча вердача тІирсех безам эпаш бар французски хьаьшІІ.

Кхо эзар гаргІа университета студент, аспирант, болдло вар актови зле Президент ваЧ1ара тІехьхоачашъ ТІоаГІІа тІоаран а детташ тІаийЛар цар веза хьаьша.

— Тха университета ТІоаГІІа сийле йолаш ГІулакх за вокхха паччахьалкхен деятель вола хьо, господин Президент, тІаьнар, — аьлар университета ректора И. Г. Петровсе.

Цо белгалдаьккхар, Московски университет французски Іилмаца, парижски университетаца аЙХХа юхаьсена хилар.

МГУ ши бІаь шу диЗара сийна арахІІна медаль слар академика И. Г. Петровсе Франце Президента.

Къамаьл дир Шарль де Голла, цо аьлар, сона Іалдьмате хоа хет Московски университете се тІаьнаш.

Йоккха уйда дитаЙнсаш цун тІаьнаьте дуьхьАра эдуиторешкен лаборатореШкен беш болча балхо. Из дика кхетаЬу, аьлар Президента, уьхаза преподавателаш студентаШен беча балха доарХІам мел бокхха ба. Из кхетаЬу шун сийлахь-боккхача мехка кагирхоца знанеш тІа кІаьрГІа. Іилмерийла ГІулакх вІашТІехьа дахарца оаш дерригача лучен ярара дуьхьа хьаьстаЛ хилар, хІама аьлча наьха уйлах, знанеш, опытах тийша я цун кхелаш.

Бакъдар аьлча, из нийс бахьан Росси хьаЛоаГІа дуьхьа ха я. Оаш шоай университетах кІи тиллача Ломоносов сийна хьоЛам чаьхІоаЬ-ЛаЬ хилар деций из? Ломоносова цІи ма хеаЙйИ физик, химик, астроном, геолог, философ, поэт, историк хилАрах тарра. Языковех ше хИлАрах тарра эрсий моТТ шаьрбАра законашъ уьтталаьц по. Цо шиЙ мехка деннаЬ ЗЬе Президент ХьачоГІа ТІехьаЬ ТІоаГІІа Т

КХОАНА СОВЕТСКИ КАГИРХОЙ ДИ

Советски кагирхой Ди белгалдаха оттадаьд 1958 шера 7 феврале арадаьннача СССР Лаккехьарча Совета Президиума Указаца.

Цу хана денз хIара шера июнь бетта тIехьарча кIирандийнахьа вай мехка массе а мИнге белгалдоахаш да советски кагирхой Ди.

Цу динйахьа кагирхоша Даьхенна рапорт ду къахьегача, дешача, общественни вахаре шоаш доахача толамехи карагIдувлача хIамаехи, доккхагIа долча ноахала бера эстафета йизза хьаэца ше кийча хилар хьахьокх.

КАГИРХОЙ УСТАНОВКЕ

ГРОЗНЕНСКИ нефтемаслозаводера технологически установкаш гаьннара хьежачох гуш я. Царна юкъе гуш я хьалхе-ца латтача атмосферно-вакуумни трубчаткера баженни кранаш, оборудованн. Меттахьгта продукташ арахецара йоккха база а хинна Iаэттай из завод. Кхы а дегIайоагIаш, йоккха хулаш лаг из. Завода территори кхоачалуча хьал а ях дукха ха йоашшан бих бе пайдаеннйай АВТ хьалхара аргIа. Меттаьдта продукташ дукхагIа ахара цита хьинаре хьаьгаш я комсомольско-кагирхой бригада. Цу баттайнча коллективна керте латт къона инженер, комсомолец Липерт Юрий.

Доккха сийрда цIа. Сатийна а. Шина тIа дукха приборашца. Царга хьожаш да операторай сийрда бIаргаш.

Социалистически яхьа хьалха латтача Костиков Дмитре сменас дика лелаш технологически процесс. Приборашца хьахьокха даннеш журнала тIа лIа а лаьхь, цо аьлар чаккъаьккха продукци лаьхьа дикад йолаш а. Цу гIулаьхьа тIа доагIаш-доаг дамъа лаьпад ерригача смена, установка коллективо.

Колектив чIоагIа бартийна я. Из установка болх бе йоллеенна хана цунга балха вера ите кист чих а яьккха вола Широков Александр. Технологаца новкъостал дир цунна оператора говзал Гомас. ХIара балха тIа хьалха латтаршца юкъе а тIехьика кьахьегаш ва из. Установка коллективо хьинаре даьхьа лоаш общественни вахаре. Из я завода художественни самодеятельносте дика лаьхьа доаладан. Цита дикагIоала общественни вахрIаш да Кузьмин Юрий, Мадзев Шамтай, кхыбараш.

Нагахьа санна приборашца бен ца бен сецача цхьа-ши минут яьлелха цита къахьоаг приборист Антипов Виктор. Сиха лаьдаьних из кхоачашбоагIар. Иштта шоай декхарашца дика кхоачашдеш ба слесарь Григоров Анатолий, машинист Шелубцов Станислав, кхыбараш.

Меттахьта продукташ ца йойтара чIоагIа оарцагIбаьннаб уж, хIара сменах дар ахкоо бIаьш тоннаш меттахьта продукташ. Хьагу а даь паччахьаьккхенна дIачуленнад 12 тонн тиша аьшх, кхолий дукха Iы, электроенергия.

ХIара йоллагIаьар деннаш ва установкаш. Парка юкъе да нефтяной техникуме деша баглаьн ин. Усов Борис, Чехонин Николай, Ломакин Валентин, кхыбараш. Цита тьаьнгача онанех дика пайда ец цар производстве.

Шоай цIеп сийна тIаьнйца декхарашца толамца кхоачашца а деш, планаш совгIа арахийнай бIаьш тоннаш продукци. Ах шера планаш хьалха кхоачашъара яьлелха а хьинар айдаь кхьаьгаш ба установка технологаш.

СУРТА ТIА: АВТ - ятача установкера технологаш, кагирхой (аьдлехьара аьттехьа) В. Пазлевский, Д. Костиков, А. Гончаров, В. Шелубцов, И. Пахомов, Ш. Мадзев.

М. Монаева суртан текстш.

ХЬАЛХАРА МОТТИГ ЯЬККХАЙ

ШЕРАГАРА шерага чIоагIлуш латт Грозненсин крекинг-завода шиа установка коллективанца юкъера тIаьхьетача доттагIаьг. Уж я Кошевой керте латта Н. Островскерг цIи лелаеча № 13—14 йолча установка коллективн. Ер шиа ца йоладеннача хьалхарча деношца цунгара моттиг хьаьккха лагаьнер Кошевой Олега цIеначча № 5—16 йолча установка технологашта. Цар ший лелар гаргIарча хана пергара хьалхара моттиг хьаьккха. Денна дош кхоачашлъ цар. Уьх бетта хьалхара моттиг хьа а йоаккхаш ах шера пIаи 16-ча июне кхоачашъяьй технологаца. Ер бутт бовлелха гIаьнгIачча бетта чотах эзарашгонашан сийрда мехкаьгта процессашца арахецд лерхI цар.

Ший-шеГа йаьшIехьаллаьнар хьалхара моттиг яьккхе ютта хьа кхьаьгаца толамаш дахен,— йоах установка технологаца. ОарцагIа яьх йийзар ерригча чура тоннаш. Технологически режим тешха ца яра чIоагIа кхоьсам лоаттаьйр. Уьх шера цхьа моттиг нийсъеннаш технологически режим толхаль. Планах текущи ремонт ца ещ установкаца бол байта беза 42 дийнахьи буси, цхьабакъда, цар цунга болх байт ремонт ца еш 55—60 дийнахьи бусси. Цу мероприятеца дика лаьхьлъ кхьаьгаца оьсарле.

Яьхь яьннача установкашца юкъе хьалхара моттиг яьккхара керттерагIар кхьаьгаца оьсарле лаьхьа хилийтар хинна Iаи. Арахецд продукци дика хилийта еза, производеста культура лаьхьа лоаттае еза, общественни вахарен рационализаторски балха тIеи хьинаре даьхьа лаца деза. Кхьаьгаца дисциплина толхаль цхьа моттиг нийсъяьлийта йийи яц. Уж ерригча пункташ толамца кхоачашъяьй «цI» массеанна тIехьа,— массаца цхьаннена тIехьа» яьхча коммунистически принципашца кхьаьгача установка кагирхой коллективо.

Московскин, ленинградскин предприяетий инициативашца материалаш, материальни ресурсашца ювяра а чIоагIа кхоьсам лоаттабир.

Уьх шера цхьа моттиг яьккхайнчеьнарг шера лаьхьа моттиг яьккхайнчеьнарг. Цар ший лелар. Ер ший-ший ер ший-ший ер ший-ший

Тіа-тіа йоккхагіа хулаш латт Салаватски химическитски комбинат (Башкирия), шерлу продукце ассортимент. Дукха ха йоацщан уххаа болх бе йолаелар цеплюлозин промышленностиа мьхера продукт йоха бутилови спирташ хьаду комплекс. Ялатех а ца деш, газех хьадьадь бутилови спирташ. Кердача цеха коллективо толаме карадержаш производство.

Сурта тіа: бутилови спирташ деча цеке.

Б. Кипиницкера сурт. ТАСС фотохроника.

КПСС ЦК майски Пленума решенеш—вахаре

Ялаташ хьувкъадар духьа

ЯЛАТ дуккхагіа даккхара де дезача мелиоратини и ц балхий программа оттаьлй КПСС ЦК майски Пленумо. Цу лоархіамерча гулдакха берриг шоай теркам тіаберзабаьй Надтеречни районо «Минеральный» аьхча совхоза бохьаьнаш.

КПСС ЦК майски Пленума решенеш Іомайнр кхашкарча стаьнашка, производеста ерригача участкашка, фермашка.

Совхоза ерригача коллективаца лата а ьлина керттерча специалистаьш цхьана лаьттаца духьа-гіа беркат лурдолаш даккхийла тоадара ухоачашле еза хьалда мероприятеш чіоагіъйнр партийн собране.

Из дош дувцаш кхамьалдап дир коммунистаца совхоза экономиста Н. К. Умалатова, керттерча инженера Ф. Г. Чередниченкос, трактороп-полеводчеш бригада бригадиршца ни. А. Ц. Висантова, Л. Сайдулаева, Т. Дожаева, шиттта ххччар а. Пхе шера 745 гектар хий на дезка лаьтта карадержара перспективни план оттаьлй чіоагіъйнр собране. Совхоза ший низаца чакхдоккхаргда цу лаьтташта хий дехкинга. Дукха рузькъа діа а гіоргда, дукха кхаьъера а дезаргда уж балхаш ихоачашлеча. Итт километр сангар йаьларгеи 745 гектара хий дуллам мел эшар дарген 574437 сом дагіоргда. Цу лаьттан тіа кіа, дуга, хьажкіа кхеергьн. Хьадарча шера цу лаьтташ-тіа кхеергйочуа продукцеца діадолар хургда, вешта аьлча лаьрхіамга 139085 сом, хіаьта уж продукташ йохкарах хьаьхлар 158400 сом хургда, вешта аьлча боахама 49315 сом лайда баргба. Хіаьта пятилетка шеллагіа шера еррига продукци кхеарга 201600 сом дагіоргда, уж ехкача хьахургдар 295400 сом да, вешта аьлча хьаболна лайда 93800 сомагга ихоачаргба. Тіехьа-тіадоагіача хьаь шера цу лаьтта кхеьь продукци ехкача хьахиначчех иохаметтаттаргда сантар йоаккхаш діадахар.

Лаьтташа мелиораци ара йола КПСС ЦК майски Пленума решенеш, коммунизма материально-технически база хьаьлар сиздеш дола вахар чуьх хиланза дарцдоца докхка гулдакх хиларах тарра, тіаийнйад тха совхоза коллективо.

У. ПАШАЕВ,

Надтеречни района «Минеральный» йохка совхоза партбюро секретарь.

ТОРОНАШ ЙОЛАШ Я

ПАРТЕ XXIII съезда решенеш ихоачаш а еш, Шаьла района кхьаьгаргхошца шоай берриг низаш тіаухийт юртбоахама культурай хьувкъадар лаьхдара.

Тха района боахамашка дукха болх бу хий дехкара сангараш ший ханнаьхь цІеньара, гидротехнически гІирсаша ремонт еш латт, оьпт йоьа хий дехкарашт кийчбу.

Цхьаьлоча боахамаца ка мьхала а ювлаш чаьхдеах юртбоахама культурашта хий дехкинга. Иштта, мичча, «Шалинский» совхозе іоьхьаьд чуйолийтара 600 гектара тіа хий дилла дезача 500 гектара тіа дилар. Совхозе кхы тіа а карадержаш хий латт, боахама чуьра хий дехкара сеть агранльхьа тоьеш я. Йи-шшта хана чаьхдаьх вегетационни хий дехкилга. Шекара свекла, хьажжаш, дукхача шерашка хуьа баьцаш, кхийола культураш ювмайдаш хий дехкара кийчьеш латт. Цу дахьле дукха болх бу совхозца гидротехника Т. П. Горбатенкос.

Чудолийта хий дуллиндра дика чаьхдьаьхкар «Антуринский» совхозе а. Уьггана 900 гектара тіа хий дилдал, планах 500 гектара тіа дилда мара да дезача.

Цхьаьлаьча, из гІулдах цІенхаштта карийдаьлаш дерригача боахамаша. Чудолийтара хий дилдара планаш, іоьхьаьдьаьш ...«Джалгъа» хьаьа совхозе. Аьд дезаш да ту боахама планаш совгІа кхо эшар гектара тіа хий дехка торо Йолаш хьаьлар.

Мусліева Тамарас, Джунаидова Солта, кхичар кулгаллу, рабоче хьалха лаьтта аьвенош, агротехнически хьесаьш толаьлагіа тайнара пайда а ййбеш, кхаььеларш нийса віаштіехьа а боахаш, дукхача шерашка лаьхха хьувкъамаш доахаш хьаьлоаьгіа, хіаьта лаьтташта хий дехкара доархіама бе боагіа мах да дехар массаза а леха хьувкъамаш доах.

Районна территоре тіа да шийдокхка магистральнийн массеш віамигеи каналаш. Цу каналаьлкарча хиъ толаьлагіа тайнара пайда ййбеш хіаьча, хий дехка лаьтташ 10 эшар гектарага ихоачаьлеш алсамдаха йиш я, хіаьта а хіаьа хий дехкаш 4500 гектар мара ди.

Кийчдаеча а хий дехка хала а доаг-ча дукхача лаьтташка хий дехкара «Шалинский», «Антуринский» аьхча совхозаша.

Тха районна боахамаца дикагіа пайда ййбанза баргбаг догІан хьисанеш хий детгача устанойкаех. Районе ихоачам хиллад дукха а уж.

М. ХАТУЕВ,

Шаьла района хий дехкара участка инженер.

ПРОИЗВОДСТВО ДЕГІАУХ

Итт ди ханал хьалха ихоачашъьйл Грозненски горнишекомбинатца коллективо ах шера задани. Нисача хана июль бетта чотах 55 эшар сома мьлха продукции арахедарца коллективо. Декал лакха йолаш хул комбината продукци, цІаккха рекламаш епаяш уххаьа мах беча организацешкара.

Ухх шера комбинате арахецаш я керда изделеш: шефирни торт, вефир шоколадца, лимони апельсини дакхлаттан. 1965-ча шерагІа ца ухх ханаца йийсачча 20 процент дегІаенай производство ухх шера.

Темпаш кхы а лаьхьчера цхьаьйола торонаш йолаш я комбинате. Иштта, Іалаьмагте чіоагіа ваьш а, хьаьлетаьмз овсарде дикка лаьхьгрйолаш а я 1965-ча шера комбинато ййца корта бохабеш доаца малараш шушашка чудетташ йола комбайн. Сахьата хо эшар шушта хьалхьа йо. Ала деза, соаьхка дена діаоттаде дерхіан хинна из комбайн хіаьа а тіехь діаоттаргйола ха хоадаьнна а, кхьметтел «Чечингипроектх» оттаеш йола сметни документаш а кийчьанна йолга. Цуг Сонтіа ховш лаг из діаоттаеш малагіа організаце дергга балхаш. Цу гІулаьха лаьрхіа кхоьсачча помещеш чу а комбайн діаоттаргйа деш хіама лаг. Комбината торе ни уж дергга балхаш чаьхдаьх.

Корта бохабеш доацча малаРех доькхагіа дола дахьа тхоагіа діайдер я нелиз-ронгиеш мах беш йола баьа. Бакъда, комбинато ара ма хенца продукци йохка магаг цу організацена. Наьха хьашташ диъза ихоачалдеш деннеш бийсаннеи 15 тонн кхаьъ хьаьду комбинате, бакъда, цунах 50 процент мара реализаци йиш. Хіаьта автоматата лаьрхіа дола сирон тахьарча дийнаьна діадахьанна тхъьаьнеш сбегІа тонн я комбинате. Цу дерригне техаьр производства ритмичность, малаРашца мавшша Іалаьцъийтар гоРо.

Хьаьтаьетай боалаш кийчбе беза ка. Комарах кийчьеча хана хинна ихоачамбоацарш нийслуттдоаьлаш хіаьзе оарцаГІаьла деза болх дерттіа, віаштіехьбаьхкара. Балхча нахагара. боалаш нийбелга цІеньйа діадахьа деза, хіаьа аьчча цу тіа гІолаь лаьхьгу продукцеца діадолар, чіоагіа еза совхозашцара договоран.

Н. СОКОЛОВ,

Грозненски горнишекомбинатан экономист.

США КОМПАРТЕ XVIII СЪЕЗД

НЬЮ-ЙОРК, 23 июнь. ТАСС-а корр. С. Лосевен Ю. Ромашцовен хьалхар:

Сан сарраьха тіехььхьна дика я ала йиш йоацача ньюйоркски «Уэстер холл» ятача зале ший болх. Йаболабаьй Віашагіхьйттаца Штатан Коммунистически партеХVIII съезде. Съезде юнцарГьн Гэс Холла отчетни доклад, дуккха а политически резолюцеш тІаьнарГьл, организационни дешаш хьоьгІаьнарца парте кулгаллу органаш хоРнарГьл. Цун юкъмоттигера тема я машара духьа, Вьетнамера империалистически агресси содаРа духьа бола кьоьсам.

Съезда президиуме а 300 делегата юкъе а ба полиции тІакхуьйш цо низаш деши хилара хала хаьаш лайна, партеца цхьана минкарчаьнан реакци хьаьрьаьнна хьийаеча бовдон шерех чакхбаьнна американски коммунистически болама ветеранаш.

Съезде хьайийлар Американски компарте кулгалхоех цаІ волча Генри Уинстона — американски негрий парГіатон цхьатарра бокъонаш хилийтіи баьхьаьн ше юкъа цІ кховеш кьоьсам лоаттабеча кьоьсамхочо, американски набахта ІаРгаш дайначе. Компартена діаоо а тІакхуьйш хилара хьаье чакхбаьнна юкъе вошал долча коммунистически партей аьнаьлаш ца хилар. Паччахьалкхен департаменто низаш или тигаьаш США политическо ваьхара юкъера юкъера из лоархіамга событи хулача тІаьхила безам хинна дучен 86 мехкарча общественни деятелеташ.

Съезда делегаташца ГІорДьаьнна тІоаГІа ІоаРаш а детташ тІаийнйад КПСС Центральни Комитетаьгіа, Испани, Франци, Итале, Куба, ...ца мелхий Коммунистически партешкара хетта моаршалаш.

Съезда еча отчетни доклада тІа США компарте кулгаллоех цаІ волча Гэс Холла хьадийкар ца ...ламски халкъа дахььаЛара ...аулама агрессивни тІом дувцилгра йоацщан соцаБелгра. Вай сатийна хила йиш яц, аьлар цо. Іехьхьара а сиЛте Вьетнама лаьттан тІара діаьвхьалца.

Дунен халкъашта юкъера низаш соВгІа...ашшагІа хилар доацкха а доацкха. Гэс Холла белгалаьлыкхар исторе капитализмана духььа тІа болх бен хилар. Лаьттан букъа тІарча халкъех ихоаГІа дакъа сеца цвалистически общество хьалъеш доаЛдача, Азе, Африка, Латински Америка мехкаш боьхьоца долча кхачарех тІийца ца хилара ихаче ГІетгіаче хьалё дунен халкъашта юкъера империализмен ...ашшагІа ...ашшагІа ...ашшагІа

ХЬЕХАРХОЙ - ПРОПАГАНДИСТАШ

Дика баттайна я Сунженски районна Галашкарча юкъерчу школа хьехархой коллектин. Лерттіа черкам тІабхийта лелабу цар наха юкъе бу атеистически болх. Оьрхьонийца шерачуа колхоза фермашца, отделенешка механизированни бригашца дыша духьала лекцеш еш, беседаш ю хьехархоша. Къьсьта дика лелабу ша болх школа директора Лопатина Анна Иванованнас, хьехархочо Чаниев Абдрахьмана.

Ужх тІехьхьарча хана атеистически темах 7 лекци йийшаш юо. Лопатинас. «Нимен дыш», «Лаьтта сан хьахилар», «Ды хьехарийн», иштта кхийола лекцеш.

Иштта луьхьа вез ухтаварча наха школа хьехархо — атеист Чаниев Абдрахьмана я. Ткачев-Пахлеш институте 5-тІа курсе заочно деша вагІа Абдрахьмен. Лаккача боаранне дІахьу до ший урокашца. Кьонача хьехархочо ший нив и хьинар а дІалуо дешархошта коммунистически кхетам балара. Иштта колхоза фермашкеп, слиديний цехен атеистически темаех лекцеш еш и. Чаниева. Теркам тІабхийта лаьмІгар боьхьоцаш тешаршеш цо йийшача «Беранта атеистически кхетам балар», «Мишта хьаьннаш дынах тешаш» кхача лекцешца.

Дуьхьа ца йоацаш 3 «а» классерча дешархошца цхьана № 1 йолча фермее «Атеистически монтаж» оттайир Лопатинаса, Чаниеева, Харченноса. № 1 йолча фермаа колективо рауза а хинна баркал аьлар хьехархочуа а дешархошта а.

Цхьабакъда, ца школа хьехархой коллективна юкъе ба къаьнарча ваьхьа юхедисачу гІулакхашца лелабеча кьоьсамах цуьнан боьла хьехархой а. Коммунист Татиев Махьмад-Гирие цае лекторски группа председатель вале а из къоьсам лелабе безам бо-лаш ваш, наха юкъе ваьнарчу ваьхьа юхедисачу гІулакхашца лелабеча хьехарийла волга.

Т. ХАШИЕВ,
КПСС Сунженски районна инструктор.

Дулхеи шурийн промышленноста болхлой совещани

23 июне йистенаьлар Москве хинна дулхеи шурийн промышленноста болхлой Бригиссонин совещани. ТІехьхьарча заседане Ленинграда, Литвай, Армене специалисташа къаьмлаш дир дулхеи шурийн промышленноста предприятешка продукце лелаш лаьхьарен отрийна системе шерьяран фечка балха опыт дІа-юьа вцаш. Промышленни предприятей хьалхьа боьхьна кхыча дожкой вилаллицарча гІулакхий хьаькъеьхь дийнар шоьш къаьмлаш деш СССР торговле министра А. И. Струева а СССР юрта боьхьна министра заместитела П. Н. Морозова а.

Дулхеи шурийн промышленность дІахо дегІайолаьцарга тІаберзабь сценаш тІаийдар совещане дакъа лоацаш хинчарашца.

АТАГІЕНАШКА ХИЙ ТІАДАЛАР

Чіоагіа хийла тІаьрьнна Узбекистанерча Фергански атагіа.

...7—8 метр кіоарга а долаш хий. Ненар Алайин доьхьанца юьхьарчу аьлп чура. Іаьрчо дозгІаьнна хино іаьлаьта докий тІой, хинош, дахчаш кхуьлар, электропередача лина ашна оперош, тІевьл ъьхьарчо. Хи пІал дахар боьмби дІабийна кхаьн а.

Хий тІадьлийна юхьаьнарчо сельхозцикель а йога тІаийтар самолеташ вертолеташ, цар кхаьмарчо моттигашкарна нах, хьайбаш, боьхьана хІинаш іаьнкІийрахьаш дІаьхьхььр. Сиха чіоагіа нах тІабхийта гІулакхашца іаьнкІийрахьаш дІаьхьхььр. Ишта ладаьнна ладьийна.

Хий тІадьлийна юхьаьнарчо сельхозцикель а йога тІаийтар самолеташ вертолеташ, цар кхаьмарчо моттигашкарна нах, хьайбаш, боьхьана хІинаш іаьнкІийрахьаш дІаьхьхььр. Сиха чіоагіа нах тІабхийта гІулакхашца іаьнкІийрахьаш дІаьхьхььр. Ишта ладаьнна ладьийна.

Тоталинна Мирзиерз хиш а. Масса а моттигашна хиш чіоагіа іаьрка ахийтера баьхьаьш іа ломашца дуьхьа лоа іайна хиларн іаьнна этта бойнча йіоьхьаьн (38 градусера дІаьнсаьчаьн). Морхашца іаьнарга ший новмаш а массаза санна довацаш, чіоагіа дешаш лаьтт.

Иефайрсин берагІа шийтта метр кіоарга а долаш хий хьийдаьд. Цо хецаблийтаьр лаьхьчо лоам тІара йІаьнийчу яха сунта іам. Хий атагІенашка чухийдІаьн. Цхьацаннаьл тІевьл іаьдаьхьа. Іаьнаьнарча дуьнхьачо кьиьхьашца діа-са лаьнира сецад.

* * *

Тоталинна Мирзиерз хиш а. Масса а моттигашна хиш чіоагіа іаьрка ахийтера баьхьаьш іа ломашца дуьхьа лоа іайна хиларн іаьнна этта бойнча йіоьхьаьн (38 градусера дІаьнсаьчаьн). Морхашца іаьнарга ший новмаш а массаза санна довацаш, чіоагіа дешаш лаьтт. Ненаьнарча ваьнарчо кьиьхьашца діа-са лаьнира сецад. Іаьнаьнарча дуьнхьачо кьиьхьашца діа-са лаьнира сецад.

КЕРДАЧА ШЕРА КИЙЧО Ю

КХОАЛАГІА шу за музыкально - литературни факультет а йолаш МалгІабийке культура хьалха университете болх бу. Шера ер безача баьлла. Іаьнна а тІайий дІаьдолбу университете ший болх. Из план гІоагІо райпеолкомон парте горкомон. Бетта цкъазза хул уьлаьв занятеш (бетта юхьерча шинарча дийнаьна).

ВорхІ саг ч а воагІаш совет я хержа. Парна іІаранена шо-шиа деихарш Іаьдовийтад. Иштта университета ректор я культура отдела заведующи йолаш К. И. Зыскунова, музыкальни занятеш кийчъера бехкоторкаьм ва музыкальни школа директор нов. Н. А. Шевцов, литературни занятеш чаьхьхьара — горОНО заведующи нов. Н. Ф. Мишенин, и. кх. дІ.

Ца хуьлаш цьхьаьна занятеш йиеаьш дерригачу шера. Іаьнна, тайп-тайнара профессе йолаш нах ба занятеш, ухарашца.

Уж ба межкдьаттахой, юртбоьхазна къьхьегачой, города а, районна а инженераш, дешархой. Цьхьаьна занятеш тІера ца воаьлаш заьлм лаьдуьгІаьш ва 180 саг. Іаьрна юьхьа: В. Я. Васькова, О. И. Ковеева, А. А. Ступакова, В. Н. Шугарева, С. Н. Рябко, кхы лукхкаьрашца.

Саьнсардаьна, лаьдуьгІаьрна дика пайда эцаш хул университета іаьрна занятеш. Іхьанарча вай музыкально-литературни факультет. Тайп-тайнарен саьнсардаьна я цун программа. Иштта, массайолчарна юкъера къоастас мегарийлаш дика чаьхьхьлар «Некрасов — хьалха уйла хьайлаьр» ахача темах занятеш. Из кийчъера дакъа лаьцар меттеен литературан хьехархочо нов. Ф. Е. Дороша. Н. А. Некрасова художественни произведенеш йийнар МалгІабийке № 6 йолча юкъерча школа дешархошца: В. Анацкас, В. Зюсюнова, Н. Ксатова, Т. Бушринас, художественни самодеятельность дакъа лоацаьрга саьнсардаьне концерт отадир. Къьсьта безаме тІаийнар Албогачиев Руслана дьха Н. А. Некрасова «Тройка», «Коробейники» яха иллеш. Юхьера а занятеш чаьхйоаьлаш «Турпалан бовш» хуьлаьнна. Кинофильм гейтар гулбенараштта.

Ца тайнара массаза а безамца тІаьнцаш яр «С. Есенина вахара творчески никъ», «Ярсий халха музыка» яхача темаех хинна занятеш а.

Университета дикагІойла лаьтт-ташш дерригаьн ба Ф. Е. Дорош — МалгІабийка № 6 йолча юкъерча школа хьехархо, М. С. Пушина — библиотека заведующи, Л. Ф. Радобучко — музыкальни школа хьехархо, кхыбарш. Партийни, комсомольски организацеьнца іІолла, радиовещане Іолла дІаьхьт ладаьнна. Дерригача а занятеш, шийла, малагІча темаех хуьрьш.

Даим кердаьрадаьнна. Іаьнна кхы а саьнсардаьнна дуьрийолча формаьст, методех занятеш чаьхьхьяха гІерташ я университета соьвет а ерриса коллеьтив а.

Дуьхьа ца яц культура университете уьх шерара, ший юхьера а занятеш чаьхьхьькха. Дерригача шера баьчча баьхьа итогаш йийнар университета ректора К. И. Зыскуиная.

ХІаьна кердача дешара шера кийчо еш я МалгІабийка культура хьалха университет.

Н. КОТОВА,
Нохч-ГІалгІай АССР-а культура министерства методист.

ЗРИТЕЛАШ РАЬЬА БА

Грозненщаьн чіоагіа рьаьа болаш чаьхйоаьлаш даьт Азербайджански Паччаьхьлаьхьен музыкальни комедеи театра эрсий труппа гастроллаш. Хьаьнна репертуара юкъе я «Марина», «Саьнсардаьне жеро», «Бусделарг» яха классина а «Поцелуй Чаньты», «Ревани в Париже» яха языковой советски авторий произведееш а.

Зрителашца безабеннаьр сцена мастерашца РСФСР-ен Азербайджанен ССР-ен заслуженни артист А. Аллергов, Азербайджанен ССР заслуженна артистка Н. Подогнан, артисташ Ю. Молодов, С. Бакинов, С. Соснокоьвсий, В. Гонеев, Т. Созыкина балета солисташ Левкоева, Н. Чернякова, Г. Байдин, кхыбарш.

1938 шера деиз цу театре болх беш я азербайджански хьаман труппа. Цун репертуара лаьрда я фолдально - патриархальни замах юьхедисачуа доаттабеш болча музыкальни темаех йола музыкальни комедеш. ХІаьнаьлца вай республикаьнна йина йолча азербайджански хьаман труппа репертуар эрийлаьцна «Новийтача баьхьоьха хуьрдаьр, цунах Іолча - ГІалгІай хьаман музыкальни комедеи театр хьаьдеьлаьра. Іоьх хьоьхьан а хуьрдаьр, ваьна, хеталу.

Г. ШЕДРОДАРОВА,
театровед.

Советски Іаьдала 50 шу дузача шера тох лургьа планета тІа агегара йоккхьагІа йолча, 5 миллион киловатт иза болаш хуьрйолча Красноярски ГЭС-а агтара хьалхарча шин агрегат.

Сурта тІа: таьхан гидроэлектростанци хьалъеча.

Ю. Бармина сурт.
ТАСС фотоерриса.

КАПИТАЛИСТИЧЕСКИ БОАЦА НИКЪИ КЛАССОВИ КЪОВСАМИ

Хилий цІъьаа ГІаччаьхьлийн Іаьдала кьона мехкийн.

Залиса боаьхам ойлаьгаьра дена эргабоаккхача хьаьн ца нийсьечуа йиш йоацаьна ту хинна оттаьчча хьоношца спекуляци а делаеш, Іаьржачча рынкерга ГІулакхан кІийрьаь ДІаДолалаьр. Горгаьнна ГІулакхан кІийрьаь ДІаДолалаьр. Ер ваьнна ГІулакхан ГІулакхан ГІулакхан